

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

KOMM. OG REG DEP	
12 JAN 2005	
04/ 2771-51	
Ark	013
Avd	RA / SSA / MAG

Administrerende direktør/
Director General

Kongens gt. 6
P.b. 8131 Dep.
NO-0033 Oslo
Tel.: +47-21 09 49 90
Fax: +47-21 09 49 98

Internet: www.ssb.no
E-post/E-mail: ssb@ssb.no

Oslo, 11.01.2005
Deres ref.: 04/2771-4 MAG, Vår ref.: 04/2395
Saksbehandler: Lasse Sigbjørn Stambøl
Seksjon for kommunal- og regionaløkonomi

Høring på Distriktskommisjonens utredning (NOU 2004:19)

Som det går frem av NOU 2004:19, bygger Distriktskommisjonen mye av den faglige basis på utredninger foretatt i Effektutvalgets utredning "Effekter og effektivitet", som ble presentert i NOU 2004:2. Statistisk sentralbyrå var representert i dette utvalget, og vi gjennomførte også enkelte av analysene som utvalget presenterte (Jfr. beregninger og utredninger angående virkninger av å fjerne regionale forskjeller i arbeidsgiveravgiften med mulige mottiltak, samt regionale virkninger av noen makroøkonomiske utviklingstrekk). I den påfølgende høringsrunden angående NOU 2004:2 hadde Statistisk sentralbyrå ingen merknader til utredningens innhold.

Etter en gjennomgang av Distriktskommisjonens utredning i NOU 2004:19, finner vi ingen nye faglige analyser som presenteres i selve NOU'en. I forbindelse med kommisjonens utredning er det imidlertid innhentet faglige forskerinnspill på områder der det var nødvendig å få frem en kortfattet oversikt over eksisterende kunnskap. I alt ble det utarbeidet 19 slike faglige innspill, som er å finne som vedlegg tilgjengelige på nettet (www.distriktskommisjonen.dep.no) og ikke som vedlegg i selve NOU'en. Vi har lest gjennom disse faglige innspillene. Innspillene er kortfattede med stort sett kvalitative beskrivelser fra en del underliggende undersøkelser som er foretatt tidligere. Det er derfor vanskelig å kommentere faglige spørsmål knyttet til forskning, metodebruk og statistikk.

Vi ser videre at selve NOU'en i all hovedsak tar for seg en beskrivelse, gjennomgang og drøfting av den eksisterende distrikts- og regionalpolitikken, og at en klar målsetting for kommisjonen er å fremme forslag til politikkenringer. Vi har tolket vår rolle som høringsinstans å ligge utenfor dette.

På den annen side har vi noen få kommentarer med hensyn til typer av analyser som kan være viktige og anvendelige med hensyn til vurderinger av både eksisterende og fremtidig distrikts- og regionalpolitikk. Dette er ikke ment å være alternativer til det som så langt er lagt til grunn for utredningen, men som et nyttig supplement.

1. Etter gjennomlesingen har vi ikke oppdaget at det foreligger nye utredninger eller faglige innspill basert på modellbaserte regionalanalyser av arbeidsmarked og demografi. Statistisk sentralbyrå har selv rike tradisjoner og kompetanse for å analysere og anslå den fremtidige økonomiske utviklingen og befolkningsutviklingen på nasjonalt nivå ved hjelp av modellbaserte analyser. Befolkningsframskrivinger på det regionale plan er foretatt gjennom en årrekke (Neste offisielle framskriving blir publisert høsten 2005). Modellbaserte regionaløkonomiske og regionaldemografiske analyser og anslag på utviklingen er også foretatt i flere sammenhenger, med regionale anslag som i sum er i samsvar med de nasjonale anslag. I tillegg til å kunne gi anslag på fremtidig utvikling gitt en rekke forutsetninger, kan modellene med fordel anvendes til å analysere regionale effekter av forskjellig politikk på nasjonalt nivå. Vi har selv foretatt noen få slike analyser for effektutvalget med hensyn til

regionale utslag av statlig politikk (jfr. NOU 2004:2, Kap. 5). Utviklingen av regionaløkonomiske modeller for regionaløkonomiske framskrivinger og effektanalyser av forskjellige politikvalg har kommet stadig mer i fokus internasjonalt. Dette må bl.a. ses i lys av innføringen av og den sterke utviklingen i EUs strukturfond, der det etter hvert blir stadig mer viktig å foreta regionale analyser av de effekter støtten gjennom strukturfondene har bidratt med både økonomisk, sysselsettingsmessig, sosialt og demografisk. Slike analyser vil også bli stadig viktigere med hensyn til forhold ved og perspektiver for norsk distrikts- og regionalpolitikk. Fra vår side vil slike analyser først og fremst være rettet mot sfæren mellom det nasjonale og det regionale nivået, med mer "top-down" enn "bottom-up" karakter, fordi summen av de regionale analyser hos oss må være konsistente med de anslag som gis av oss på nasjonalt nivå. Statistisk sentralbyrå vil selv kunne stille bemanning til slike regionale modellbaserte analyser, men på betingelse av at det gis konkrete politiske signaler om at dette er ønskelig og at nødvendige eksterne midler stilles til disposisjon.

2. En stadig økende dynamikk på arbeidsmarkedet sammen med nye statistiske muligheter gjennom individbaserte forløpsdata, øker både muligheten for og betydningen av mikrobaserte atferdsanalyser knyttet til både flytting og regionale arbeidsmarkeder. En økt fokus på regional arbeidsmarkeds-mobilitet (personers mobilitet på arbeidsmarkedet), det være seg mellom regioner så vel som mellom sektorer og statusgrupper innenfor regionene, bør gi viktige innspill til både sysselsettings-, utdannings-, sosial- og regionalpolitikken på forskjellige regionale arenaer. Analyser som retter arbeidsmarkedsmobiliteten inn mot moderne deler av økonomien, vil også kunne fange opp nye mobilitetsmønstre som kan vise seg å bli grunnleggende for forståelsen av morgendagens samfunn på det regionale plan. Analyser av regional arbeidsmarkedsmobilitet bør med fordel også suppleres og ses i sammenheng med regionale bruttostrømsanalyser av jobb-mobilitet (opphør av arbeidsplasser versus etablering av nye arbeidsplasser).

Vi ser at det er svært lite av slike analyser som er lagt til grunn for utredningene fra Distrikts-kommisjonen. Vi vil derfor vise til at vi har utgitt en rekke slike publikasjoner på dette feltet de siste 6-7 årene, bl.a. med flere nordiske sammenlikninger. Som eksempler kan nevnes rapporter i Nordisk Ministerråds serie TemaNord: 1997:599 og 1999:551, Nordregios rapportserie: 1999:5, 2001:9, I NOU 2000:21 (Sysselsetting og verdiskaping) og i SSBs rapportserie: 2002:6. Flere publikasjoner er dessuten under utgivelse, og vil foreligge i første del av 2005 både i SSBs publikasjonsserier (SSBs hovedrapport fra Forskningsrådets byutviklingsprogram), i Nordregios rapportserie (fra NERPS program "*Future Challenges and Institutional Pre-conditions For Regional Development Policy*") samt i andre publikasjoner under Forskningsrådets byutviklingsprogram. Resultatene viser til dels betydelige regionale forskjeller i arbeidsmarkedsmobilitet, selv mellom byer og lokale arbeidsmarkeder som i utgangspunktet virker relativt homogene med hensyn til en del ytre rammeforhold.

3. SSB har også foretatt en rekke analyser av kommunenivået, blant annet med hensyn til effektivitet, fordeling og kostnadsbesparelser gitt ulike alternativer for sammenslåinger av antall kommuner. Resultatene har vist at man kan oppnå betydelige besparelser ved sammenslåinger samtidig som at færre kommuner kan gi gunstige fordelings effekter. SSB har også gjort analyser av hvordan ulike tilskudd til kommunene påvirker fordelingen av inntekter og velferd mellom ulike kommuner og landsdeler. Vi ser at et par av disse analysene er trukket inn i bakgrunns litteraturen under et av de faglige innspillene (jf. innspillet fra H.Aalbu og D.Yuill). Selv vil vi vise til bl.a. SSBs rapportserie 2002:15, Økonomiske Analyser 2003:4 og vedlagt NØT.

For ytterligere informasjon og tilgang til regional utredning og analyse i SSB vises til: www.ssb.no. Klikk på publikasjoner/søk på region/regionale oversikter/videre i hele web-tjeneren.

Med hilsen

Øystein Olsen